

Marjon Kaper, directeur ANWB Vereniging

'Betaald parkeren kan het gevoel geven dat je bijdraagt aan het beheer en dat je welkom bent'

'Een wandelvakantie in het Lake District staat hoog op mijn wensenlijst. Niet alleen is de natuur er prachtig, ik heb ook gehoord dat het parkeerbeleid daar ontzettend vriendelijk is. Op elke parkeerplaats, hoe klein ook, is een parkeerautomaat waar je een bescheiden bedrag kunt betalen voor een parkeerbewijs. Waar de opbrengsten naartoe gaan wordt uitgelegd. Denk bijvoorbeeld aan maatregelen ter bescherming van een specifieke vogelsoort, onderhoud en aanleg van paden of de bouw van een schuur voor vee. Als je vergeet te betalen, vind je bij terugkeer van je wandeling een briefje onder de ruitenwisher om je daar vriendelijk aan te herinneren. Er staan geen sancties op niet-betalen.

Betaald parkeren kan je dus het goede gevoel geven dat je bijdraagt aan het beheer en dat je welkom bent. Nu is Nederland niet Engeland, maar we kunnen wel proberen iets van die publieksvriendelijkheid, dat appel op fatsoen of begrip over te nemen. Als je mij het gevoel geeft dat ik moet betalen omdat ik eigenlijk niet welkom ben – want mijn bezoek is schadelijk voor het gebied – ga ik proberen om ergens anders te parkeren en ben ik minder geneigd te doneren aan of lid te worden van de beheerder van het gebied. Zeker als de kosten zich opstapelen, omdat er ook entreegeld betaald moet worden – ik vrees dat dat de volgende discussie wordt – én als ik bovendien de indruk krijg dat de opbrengsten als een soort toeristenbelasting in de grote pot verdwijnen. Het is een delicate balans. Betaald parkeren kan een positief communicatiemiddel zijn en extra draagvlak creëren, maar het kan ook het tegendeel bewerkstelligen.'

Theo Meeuwissen, hoofd landschap en kastelen en waarnemend directeur Geldersch Landschap & Kasteelen

'Onze organisatie heeft nog geen betaald parkeren ingevoerd, maar het gesprek hierover voeren wij wel'

'Het grootste deel van de natuurgebieden van Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK) is opengesteld voor het publiek. We zien grote verschillen in aantallen bezoekers van deze gebieden. Ons uitgangspunt is dat de aanwezige natuur- en erfgoedwaarden niet te lijden mogen hebben van het bezoek, maar ook dat iedere bezoeker een mooie en veilige beleving moet hebben. Betaald parkeren heeft het GLK nog niet ingevoerd, maar het gesprek hierover voeren wij wel. Niet alleen vanuit de optiek van recreatiedruk op de natuur, maar ook voor de veiligheid van onze bezoekers in combinatie met inkomsten uit parkeergelden. Die zouden ingezet kunnen worden voor het behoud en beheer van de wegen, paden en overige voorzieningen die nodig zijn om recreanten te kunnen ontvangen. Vaak wordt vergeten dat deze recreatieve voorzieningen onderhouden moeten worden door de eigenaar van het gebied en dat daar vrijwel geen inkomsten tegenover staan. GLK ziet betaald parkeren dan ook alleen op die plekken als mogelijke oplossing, waar sprake is van een combinatie van een (te) hoge recreatiedruk, onveilige situaties voor bezoekers en omwonenden, verminderde beleefbaarheid en (onvoldoende) middelen voor financiering van de recreatieve infrastructuur. In het overleg hierover betrekken we alle belangrijke stakeholders in betreffende gebieden, zoals ondernemers, bewoners en gemeenten. Betaald parkeren is dus nooit een doel op zich, maar altijd een onderdeel van een gebiedsproces.'

'Betaald parkeren bij natuurgebieden is een goed idee'

De recreatiedruk in diverse natuurgebieden is zo groot dat terreinbeherende organisaties overwegen betaald parkeren in te voeren of dat al doen. Hierdoor moet de druk op natuurgebieden afnemen. Een goed idee?

— **Ria Dubbeldam (samenstelling)**

Stefanie Boomsma, coördinator Nationale Parken bij IVN Natuureducatie

'Zoek een integrale oplossing, waardoor natuur voor iedereen toegankelijk blijft'

'Natuur moet voor iedereen toegankelijk zijn. Dat is voor ons een belangrijk uitgangspunt. Door parkeergeld te vragen, sluit je bepaalde bezoekers uit. We moeten voorkomen dat natuur alleen toegankelijk wordt voor mensen die het kunnen betalen. De natuur is er voor iedereen. Maar ik begrijp heel goed dat het in bepaalde gebieden echt te druk is en dus interventie nodig is. Zoek daarvoor een integrale oplossing, waarbij natuur voor iedereen toegankelijk blijft. Met slim bezoekersmanagement, een divers jaarrond aanbod en goed openbaar vervoer zijn er nog zo veel mogelijkheden om bezoekers beter te spreiden. Zelf woon ik op de Utrechtse Heuvelrug waar bijvoorbeeld toeristische overstappunten (TOP's) zijn ingericht; knooppunten waar diverse fiets- en wandelroutes samenkomen. Ze zijn goed bereikbaar en er is voldoende parkeergelegenheid. Vandaaruit kan iedereen diverse routes volgen, waardoor de bezoekers zich vanzelf verspreiden. Verder zijn er nog zo veel mooie, min of meer onontdekte plekken. Geef gebieden die meer mensen aankunnen, grotere bekendheid en maak ze toegankelijker. Kijk ook of de huidige recreatieve 'hotspots' wel op de juiste plek liggen. Soms is de biodiversiteit daar juist heel kwetsbaar. Dus bedenk waar je het best bezoekers kunt ontvangen en hoe toegewerkt kan worden naar de gewenste spreiding met daarbij een passend aanbod. Daarnaast is slim openbaar vervoer een mooi hulpmiddel om de druk op parkeerplaatsen te verminderen. Met parkeergeld los je het probleem niet op en ontstaat er wellicht 'wild' parkeren of gaan mensen minder de natuur opzoeken. Bij mij op de Utrechtse Heuvelrug zal het naar mijn idee niet werken.'

Patrick Jansen, universitair hoofddocent ecologie, Wageningen Universiteit & Research

'Cultuurbezoek mag kennelijk wat kosten, natuurbezoek niet'

'Betaald parkeren bestaat al sinds 2014. Natuurmonumenten had de primeur bij het Gelderse landgoed Hackfort. Leden parkeren wel gratis. Voor de inkomsten hoeft de vereniging het niet te doen. Slagbomen en betaalautomaten zijn zo duur, dat kleinere parkeerterreinen weinig opleveren. Veel belangrijker dan eventuele inkomsten voor beheer en onderhoud is dat parkeergelden een rem zetten op de onstuimige groei van de drukte in natuurgebieden, die slecht kan uitpakken voor uitgerekend de planten en dieren die ervan afhankelijk zijn. Overigens hebben alle terreinbeheerders in Nederland de drukte zelf over zich afgeroepen door eindeloos reclame te maken voor beleven en genieten. Als bezwaar van het invoeren van parkeergelden wordt vaak genoemd dat natuurgebieden voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Want vaak zijn ze aangekocht met overheidssubsidie en dus zijn ze van iedereen. Dat is echter geen geldig argument. Musea en theaters ontvangen ook subsidie, toch moet daar meestal voor toegang en parkeren betaald worden. Daar hoor je niemand iets over zeggen. Cultuurbezoek mag kennelijk wat kosten, natuurbezoek niet. Gelukkig zingen de vogels gratis in de tentoonstelling van de meeste natuurgebieden. Entree betalen hoeft slechts in een handjevol gebieden. Het bijzondere is dat de bezoekers er een relatief grote waardering voor hebben. Waar je voor betaalt is immers meer waard. Het is dus helemaal niet raar om bij natuurgebieden die onder de voet gelopen worden, betaald parkeren in te voeren om de gekte enigszins te temperen. En wie het prima kan betalen maar geen stuiver voor die natuurgebieden over heeft, heeft er eigenlijk niets te zoeken.'

Harco Bergman, boswachter Kuinderbos, Staatbosbeheer

'Natuur is de grootste sportschool van Nederland en die moeten we gratis houden'

'Natuur is de grootste gratis sportschool van Nederland en die moeten we in mijn beleving gratis houden. We vinden het met z'n allen belangrijk dat mensen bewegen, gezond zijn en aandacht hebben voor natuur. Voeren we parkeergeld in, dan sluiten we groepen mensen uit. Steeds meer mensen komen financieel niet of nauwelijks rond. Als zij ook nog eens moeten kiezen tussen de natuur bezoeken of eten kopen, is dat geen goede zaak. Natuur is ons nationale erfgoed; het is van ons allemaal en dus moet het voor iedereen ter beschikking staan. De coronatijd heeft ons wel geleerd dat natuur het uitje nummer 1 is. Veel mensen zijn de natuur extra gaan waarderen. Wil je als natuurbeherende organisatie overlast voor de natuur beperken, dan kan dat ook op andere manieren. Bijvoorbeeld door een slimme ruimtelijke inrichting. Haal een parkeerplaats weg waar je minder mensen wilt hebben en leg hem neer waar bezoek beter uitkomt. Het is een onderdeel van recreatiezonering, waarbij groepen recreanten in bepaalde gebieden ruimte krijgen en in kwetsbare gebieden minder. Pas je die zonering op een slimme manier toe, dan zit daar bovendien een verdienmodel in. Invoering van parkeergelden kan ook een probleem opleveren met de overheid. Mogelijk gaat die zeggen: 'We korten jullie op de SNL-bijdrage, omdat er ook op een andere manier financiering binnenkomt.' Ik vrees dat je met parkeergelden een groot risico loopt. Wel kan ik me nog voorstellen dat je parkeergeld invoert bij dure voorzieningen als bezoekerscentra, waar je geen entree kunt heffen, maar laten we alsjeblift de natuur voor ons allemaal houden.'